

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Miroslavy Holubové a soudkyň Mgr. Lucie Nohelové a JUDr. Marcely Plutkové v exekuční věci

oprávněné: **Forbes Game, a.s.**, IČO 25150634
sídlem Letenské náměstí 157/4, 170 00 Praha 7 - Bubeněč
zastoupená advokátkou Mgr. Alexandrou Floriánovou
sídlem Štefánikova 75/48, 150 00 Praha 5

proti
povinné: **xxx**, narozená dne xxx
bytem xxx

pro 6 477,10 Kč s příslušenstvím, o zastavení exekuce

k odvolání oprávněné proti usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 17. 6. 2024, č. j. 53 EXE 767/2012-65,

takto:

- I. Usnesení okresního soudu se ve výroku I a výrocích III – IV **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením okresní soud rozhodl o zastavení exekuce (výrok I), provádění exekuce odložil do právní moci usnesení o zastavení (výrok II), rozhodl o nákladech účastníků v řízení o zastavení exekuce (výrok III) a zavázal oprávněnou uhradit pověřené soudní exekutorce náklady exekuce ve výši 7 865 Kč (výrok IV). Své rozhodnutí odůvodnil tím, že v exekuci je vymáhána pohledávka na základě rozhodčího nález ze dne 9. 1. 2012, sp. zn. 1702113/2011, který vydal rozhodce Mgr. Lubomír Matěj. Okresní soud se při rozhodování (k podnětu soudní exekutorky) zabýval platností rozhodčí doložky a samotné úvěrové smlouvy, na jejichž základě byl vydán rozhodčí nález. Dospěl k závěru, že rozhodčí doložka je z hlediska transparentnosti určení rozhodců v souladu s požadavky ustálené judikatury, neboť smluvní strany se dohodly, že případně vzniklé spory budou řešeny jedním rozhodcem, který bude jmenován předsedou Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky nebo jedním z jmenovitě určených rozhodců, které zvolí žalobce, přičemž mezi těmito rozhodci byl uveden mimo jiné Mgr. Lubomír Matěj. Okresní soud dále poukázal na judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího soudu týkající se platnosti rozhodčí doložky a úvěrové smlouvy jako celku pro rozpor s dobrými mravy a dospěl k závěru, že tyto jsou neplatné, a rozhodce tak neměl pravomoc vydat exekuční titul. Při svých úvahách okresní soud vycházel z toho, že povinné byl poskytnut úvěr ve výši 4 900 Kč, který měl být splacen ve 24 měsíčních splátkách ve výši 431 Kč, výše úrokové sazby byla stanovena na 85% a RPSN na 127,77 %. Splacení úvěru bylo zajištěno dvěma blankosměnkami a dále řadou smluvních pokut, přičemž v pořadí první smluvní pokuta nastupovala již 4. den prodlení, další pak 9. a 10. den prodlení, a to vždy ve výši 4 % z poskytnuté výše jistiny, přičemž

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

v případě prodlení v délce 10 dnů byl věřitel oprávněn učinit splatnými všechny závazky. Kromě úroku se povinná zavázala hradit zákonný úrok z prodlení a paušální částky za upomínky ve výši 100 Kč, resp. 30 Kč. Okresní soud poukázal i na to, že šlo o formulářovou smlouvu a nakonec dospěl k závěru, že úvěrová smlouva naplňuje kritéria vymezená v nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 199/11, neboť je neplatná pro rozpor s dobrými mravy, přičemž v důsledku neplatné smlouvy je neplatná i rozhodčí doložka, která nemohla založit pravomoc rozhodce pro vydání rozhodčího nález, a je tak dán důvod pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. Zavinění na zastavení exekuce shledal okresní soud na straně oprávněné, která nedbala požadavku náležité opatrnosti a pečlivosti, neboť si měla být vědoma neplatnosti úvěrové smlouvy. Proto okresní soud zavázal oprávněnou k úhradě nákladů exekuce soudní exekutorky ve výši 7 865 Kč (odměna ve výši 3 000 Kč dle § 11 odst. 2 vyhlášky č. 330/2001 Sb., hotové výdaje ve výši 3 500 Kč dle § 13 odst. 1 citované vyhlášky a DPH ve výši 1 365 Kč). Vzhledem k tomu, že povinné žádné náklady nevznikly, rozhodl o nákladech řízení mezi účastníky tak, že tyto žádnému z účastníků nepřiznal.

2. Oprávněná podala odvolání proti výroku I a (dle obsahu odvolání) proti výroku IV a navrhovala, aby napadené rozhodnutí bylo změněno tak, že exekuce se nezastavuje, v případě zastavení exekuce navrhovala, aby soudní exekutorce náklady exekuce nebyly přiznány. Uvedla, že rozhodčí nález byl vydán na základě platné rozhodčí doložky obsažené přímo ve smlouvě o úvěru. V ní je jednoznačným a transparentním způsobem ujednáno, kdo bude případný spor rozhodovat. Namítala, že i samotná smlouva o úvěru je platná, neboť byla koncipována v souladu s právními předpisy platnými a účinnými v době uzavření smlouvy. Povinné nic nebránilo v tom, aby se domáhala příslušnými zákonnými prostředky zrušení rozhodčího nález. Možnost přezkoumání rozhodčího nález je garantována přímo zákonodárcem, tuto rozhodčí smlouva nijak neomezila. Doplnila, že povinná byla s obsahem smlouvy důkladně seznámena a poté sama požádala o její uzavření, z čehož oprávněná dovozovala, že smluvní podmínky nelze považovat za individuálně nesjednané. Navíc i smluvní podmínka individuálně nesjednaná může být považována za nepřiměřenou pouze tehdy, pokud způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran. Nesouhlasila tak se závěrem okresního soudu ohledně rozporu úvěrové smlouvy s dobrými mravy, neboť smluvní dokumentace byla koncipována v souladu s právními předpisy platnými a účinnými v době uzavření smlouvy a je bezvadná, a nelze tak dovozovat neplatnost úvěrové smlouvy ani rozhodčí doložky. Uzavření této smlouvy bylo svobodnou vůlí povinné, která si byla plně vědoma všech smluvních podmínek a tuto volbu povinné nelze přičítat k tíži oprávněné a dovozovat závěr o rozporu s dobrými mravy. Pro případ, že exekuce bude zastavena, brojila oprávněná proti tomu, aby hradila náklady exekuce. V této souvislosti odkázala na nálezy Ústavního soudu, z nichž dovozovala, že exekutor nemusí mít vždy zajištěnou náhradu exekuce.
3. Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací po zjištění, že odvolání bylo podáno včas, k tomu oprávněnou osobou a proti rozhodnutí, proti němuž zákon odvolání připouští, přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a aniž by bylo potřeba nařídít ústní jednání (§ 254 odst. 8 o. s. ř., § 52 odst. 1 e. ř.), dospěl k závěru, že odvolání oprávněné není důvodné.
4. Z exekučního spisu se podává, že předchůdce oprávněné podal exekuční návrh, kterým se domáhal nařízení exekuce k vymožení částky 6 477,10 Kč, nákladů předcházejícího řízení ve výši 14 500 Kč a pro náklady exekuce. Podkladem pro nařízení exekuce byl rozhodčí nález ze dne 9. 1. 2012, č. j. 1702113/2011, vydaný rozhodcem Mgr. Lubomírem Matějem, kterým bylo povinné uloženo zaplatit předchůdci oprávněné částku 6 477,10 Kč, která představuje nezaplacenou jistinu úvěru ve výši 4 900 Kč, nezaplacené úroky ve výši 347,10 Kč, smluvní pokuty ve výši 980 Kč, poplatky za upomínky ve výši 150 Kč, poštovné ve výši 100 Kč. Tento nárok vyplývá ze smlouvy o úvěru č. 6609713 uzavřené mezi účastníky dne 15. 7. 2011.
5. Odvolací soud přejímá jako správná zjištění okresního soudu vyplývající ze smlouvy o úvěru, zejm. ohledně výše úvěru, počtu a výši splátek (4 900 Kč, 24 splátek po 431 Kč), výše smluvených úroků

a výše RPSN (80 % a 127,77 %) a částečně i o zajištění úvěru, zejm. dvěma blankosměnkami a řadou smluvních pokut. Tyto byly sjednány ve výši 4 % z původně poskytnuté jistiny úvěru (bez ohledu na to, jaká část úvěru již byla uhrazena nazpět), a při prodlení s úhradou jakéhokoli závazku v délce trvání alespoň 4 dny, 8 dnů, 12 dnů, 16 dnů, 19 dnů a v případě prodlení v délce 21 dnů měl věřitel právo učinit splatnými všechny závazky ze smlouvy. Kromě úroku se povinná zavázala hradit zákonný úrok z prodlení a paušální částky za upomínky ve výši 100 Kč, resp. 30 Kč a smluvní pokutu ve výši 5 000 Kč v případě každého jednotlivého opomenutí nahlášení změny osobních údajů povinným,

6. Pro posouzení odvolání oprávněné je podstatné, zda konkrétní podmínky smlouvy o úvěru ve svém souhrnu naplňují kritérium tzv. zjevné nespravedlnosti vymezené rozhodovací praxí Ústavního soud, což může být důvodem pro odeprání soudní ochrany oprávněné v exekučním řízení.
7. Odvolací soud zdůrazňuje, že exekuční řízení je ovládáno zásadou, podle níž exekuční soud není oprávněn přezkoumávat věcnou správnost ani zákonnost exekučního titulu; obsahem rozhodnutí (jiného titulu), jehož exekuce se navrhuje, je vázán a je povinen z něj vycházet. Exekuční řízení je ze své podstaty určeno pouze pro faktický výkon rozhodnutí, nikoliv pro autoritativní nalézání práva. Stejně tak není řízením přezkumným (srovnej např. odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 1999, sp. zn. 21 Cdo 2020/98, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 4/2000 nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2002, sp. zn. 20 Cdo 554/2002, uveřejněné tamtéž pod R 62/2004).
8. Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 199/11, stanovil kritérium zjevné nespravedlnosti pro posuzování rozhodčích nálezů jako způsobilých exekučních titulů, podle nichž nelze připustit, aby se případné soudní ochrany dostávalo subjektům, které evidentně poškozují práva svých klientů kombinací celé řady právních prostředků, jimiž může být dotčena nejen sféra právní, ale v konečném důsledku i osobní sféra klienta. Z uvedeného je zřejmé, že by vždy mělo jít o posouzení souhrnu konkrétních smluvních podmínek i okolností, za nichž byla uzavřena smlouva o půjčce (či úvěru) a rozhodčí smlouva, ze kterých lze dovodit, zda jde o exces mimořádně silný, v kolizi se základními principy demokratického řádu, neboť pouze v takovém případě lze povinnému poskytnout ochranu v exekučním řízení. K obdobným závěrům dospěl i Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 23. 1. 2018, sp. zn. 20 Cdo 4022/2017 a Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. III. ÚS 4084/12 a dalších. V této souvislosti lze poukázat i na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 3. 2016, sp. zn. 26 Cdo 3631/2015, ve kterém tento soud dospěl k závěru, že platnost rozhodčí smlouvy je nutno zkoumat nejen z hlediska transparentnosti výběru rozhodce, ale je třeba důsledně posoudit i další okolnosti, za kterých k uzavření smlouvy došlo, a to především z pohledu, zda nejsou v rozporu s dobrými mravy. Nemá-li spotřebitel žádnou možnost při procesu uzavírání rozhodčí smlouvy či doložky podílet se určitým způsobem na tvorbě jejího obsahu, neboť celá smluvní situace je postavena kategoricky na závěru, že je zde pro spotřebitele pouze jediná možnost, a to zcela a bezvýhradně akceptovat návrh na uzavření rozhodčí smlouvy učiněný podnikatelem, včetně podnikatelem určeného rozhodce, pak nelze mít za to, že za takové situace byly naplněny podmínky pro ochranu spotřebitele, coby presumované slabší smluvní strany.
9. Dospěl-li Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 12. 2014, sp. zn. III. ÚS 4084/12, k závěru, že kritérium zjevné nespravedlnosti je naplněno v situaci, kdy výše úvěru byla smluvna v částce 4 950 Kč, úrok ve výši 79 % a RPSN ve výši 115,32 %, splacení úvěru bylo zajištěno dvěma blankosměnkami a souborem sankcí v podobě smluvní pokuty ve výši 7 % z jistiny úvěru v případě prodlení s úhradou jakéhokoli závazku z titulu uzavřené smlouvy v délce trvání alespoň 4, resp. 9 dnů, zesplatnění všech závazků ze smlouvy v případě prodlení v délce 10 dnů, sankce ve výši 100 Kč za každou upomínku či vyznění o smluvní pokutě nebo o jiné sankci, sankce 30 Kč za upomínku formou SMS a pokuty ve výši 5 000 Kč v případě každého jednotlivého opomenutí nahlášení změny osobních údajů povinným, je třeba ke stejnému závěru dojít i v posuzované věci, kde byla smluvna výše úvěru 4 900 Kč, úrok 85 %, RPSN 127,77 %, řada smluvních pokut vždy ve výši 4 %

z poskytnuté výše jistiny bez ohledu na případné zaplacení, a to při prodlení v trvání 4, 8, 12, 16 a 19 dnů, resp. zesplatnění všech závazků v případě prodlení v délce 21 dnů a shodné sankce za upomínky, vyrozumění, upomínky formou SMS zpráv a za nesplnění oznamovacích povinností.

10. Odvolací soud k tomu dále připomíná, že uvedenou úrokovou sazbu nelze akceptovat ani v případě sjednávání nebankovního úvěru, u kterých lze jinak z důvodu vyššího rizika nesplácení přistoupit na vyšší sazbu než u bank. K nerovnováze mezi smluvními stranami dále přistupuje to, že povinná ve slabším postavení spotřebitele neměla v podstatě žádnou možnost obsah smlouvy předložený na předtištěném formuláři jakkoli ovlivnit.
11. Lze tak uzavřít, že podmínky, dle nichž došlo k uzavření smlouvy o úvěru a na ni navazující rozhodčí smlouvy, naplnily kritérium tzv. zjevné nespravedlnosti, která způsobuje jejich neplatnost, tudíž lze konstatovat, že rozhodce neměl pravomoc k vydání rozhodčího nálezu a exekuci na jeho základě nelze vést. Okresní soud tuto správně dle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., § 52 odst. 1 e. ř. jako nepřipustnou v celém rozsahu zastavil.
12. Odvolací soud přezkoumal i zbývající nákladové výroky usnesení, které navazují na odvoláním napadený výrok o zastavení exekuce (§ 212 písm. a/ o. s. ř.) a dospěl k závěru, že procesní zavinění na zastavení exekuce (§ 89 e. ř.) je na straně oprávněné. Ta vytvořila všechny dokumenty ke vzniku úvěrové smlouvy a rozhodčí doložky, sama zastavení exekuce s ohledem na změnu judikatury neiniciovala, přičemž bez zastavení exekuce ze strany soudu by tato nadále probíhala. Oprávněná je tak povinna hradit náklady exekuce soudní exekutorce, které byly okresním soudem určeny ve správné výši. Povinné žádné náklady nevznikly, okresní soud tak ve výrocích III a IV rozhodl správně.
13. Odvolací soud proto usnesení okresního soudu v napadeném rozsahu jako věcně správné podle § 219 o. s. ř., § 53 odst. 1 e. ř. potvrdil.
14. Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení je odůvodněn § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o. s. ř., § 52 odst. 1 e. ř. a skutečností, že oprávněné náhrada nákladů odvolacího řízení s ohledem na její procesní neúspěch nenáleží, povinné žádné náklady v odvolacím řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je přípustné dovolání z důvodů uvedených v ust. § 237 o. s. ř. a lze jej podat ve lhůtě 2 měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Ostrava 30. ledna 2025

JUDr. Miroslava Holubová v. r.
předsedkyně senátu